

**Ukium Nunngutaanut Naunaitkutat (2019) talvunga Nunavunmi Qauyihaiyit
Havakviat – Iqaluktuuttiaqmi Qauyihavqianit**
(Ayurnaqtunik qauyihaiyut laisiutaat #: 04 007 17R-M)

Titiraqhimayaat S. Kim Juniper
Atannguyaq Qauyihaiyut, Taryuliqiyit Kanatami,
Ilihaqpaalliqviat Victoria-mi, Victoria, British Columbia

---

*Una titiraq naunaiqhitiyuq 2019-mi havaanginnik ataagut taamna ayurnaqtunik
qauyihaiyut laisiutaat taimaalu tughirautapluni 2020-mi ikayuqtighanik aulapkaiplutik
Iqaluktuuttiaqmi Qauyihavqianik ilaayuniklu havaaghanut.*

Naunaiqhitiit – Havakviit Qauyihaiyullu Havaangit

Taryuliqiyit Kanatami (ONC) aulapkaivaktut immap iluani qauyihavqingmik
Iqaluktuuttiaqmi September 2012-mit. Immap iluani, qaffiuyut paqittitit piksaliullu
aulahimmaaqtnik naunaiqhitiyuq taryumiutanik, hikum hilingnianik taryumiutallu
ingilrayut talvunga hinaani havakvingmut Iqaluktuuttiam tunmiraqviat.
Tunmiraqvingmi, hilahiutimik havakvilgit piksaliutiaqtuq qaritauyakkuuqtumik atatayut
hinaani havakvingmit. Naunaitkutat tamangnit ingilrutinit piksaliutimillu
turaaqtitauvaktut WIFI-kut qaritauyakkuurutinut Qitiqmiuni Aviktuqhimayumi
Kavamatkut havakvianut. Napaaqtuq kavamatkut havakvianit tuyuqpaqtuq
Atauttikkuuqtunik Ilittuqhitanik Havauhirnik turaaqtauyunik umiarnit taryumi ikaaqtunit,
turaaqtitpaghugillu qaritauyakkuurutinut. Tamangnik qauyihavqingnit naunaitkutat
turaaqtitauvaktut qilangmiittukkut satellite-kut ONC-kut havakvianut talvani
Ilihaqpaalliqviat Victoria-mi talvani hailiyauhimayut piinnarialgit qaritauyakkut
(www.oceanetworks.ca). 2016-mi Iqaluktuuttiaqmi qauyihavqiat ilauliqtuq talvunga
Amirnaittumik Ikaaqtut, qauyihaiyut manighavpaqtut talvanngat Ukiuqtaqtumi
Qauhimayatuqat Kanatami (Polar Knowledge Canada) qauyihaiyut
naahurivallianahuaqhugu hikuvighaa taryuq hikuivarvighaaniklu hikuplu hilingnianik,
hivunighami uqquuhivalliyumi Ukiuqtaqtumi. Ahiagut ikayuutighaniktut talvanngat
Ukiuqtaqtumi Qauhimayatuqat Kanatami (*Ihuaqhaivalliyut Havauhighanik
Ukiuqtaqtumi-hivuliqhiyunik Munaqhiyunik Aputimik, Hikumik Taryumilu
Qanurininganianik*) 2017-2019, ikayuqpaghutik nunallaarni katimapkaiyunik
ilihaitjutiniklu hulilukaaqtaghanik Iqaluktuuttiami, Qurluqtumi, Uqhuqtuumilu.
Havaaghatigut hapkua ihuaqhivalliyumayaat ukiuqtaqtumi havaktighaqarniq ilaayuniklu
katitiriyunut, qauyihaiyunut, atuqhutik ayurnaqtut taryumiutanik naunaitkutainik
qauhittiarahuaqhugit atatarutait nunallaarmiut Nunaqaaqqaqhimayullu
Qauhimayatuqainut. Taamna tallimanik ukiunik-aulayughaq (2012-2017) Ayurnaqtunik
Qauyihaiyut Laisiutaat (#04 064 12N-M) qauyihavqingnut himmiqtauhimayuq 2017-mit
nutaamit laisiutimik titiraqhimayuq qulaani (#04 007 17R-M). Ahiagullu tughirautit
katimapkaiplutik havagiamik tamangni pingahunit nunallaarnit tuniyauhimayuq talvunga
Ukiuqtaqtumi Qauhimayatuqat Kanata (PKC) 2020-2023-mi akirautainut tajjalu
ihumaliugaqnik naahurivaktut ihivriuhiyit katimayiralaanginnik.

Qauyihavqik naunaiqhitiavaktuq annirnaqtunik naunaitkutanik qauyihaiyunut inungnullu
ilittuqhitiqhat. Qanurininganiit hivulliqtut 7-nguyunit ukiunit aulaplutik

takupkaqtitauihimayut qaffinut atannguyalingnut qauyihaiyut katimaviinit talvanilu 2013-mi Ukiuqtaqtumi Qauyihaiyut Katimavianit Vancouver, BC-mi, talvanilu 2013-mi, 2014-mi 2018-milu ukium nunngutaani katimavikyuanganit taapkua Kaniitian Hilaliqiyit Taryuliqiyillu Katimayiit, taapkualu ArcticNet-kut Ukium Nunngutaanit Ayurnaqtunik Qauyihaiyut Katimayiit 2013-mi, 2015-mi, 2016-mi, 2017-mi, 2018-mi, 2019-milu. ONC-kut qaffiniklu katimapkaihimayut ilihaiplugit qauyihaiyit qauyihaiyighallu ilihagtut qanuq atuqtitauyaamik naunaitkutanik talvanngat Iqaluktuuttiaq Qauyihavqianit, ONC-kut qaritauyakkuurutaanit ingilrutituqhutik talvani (<http://oceannetworks.ca>). Ahiagullu, tallimat qauyihagtighat ilihagtut pingahunit Kaniitian ilihagpaalliiviinit naunaitkutanik atuqpaghmayut Iqaluktuuttiam Qauyihavqianit taapkununnga qauyihagtainut.

Ikayuqpaghugit Qauyihagtighat Ilihagtut

- i) Julie-Anne Dorval, Ilitaritjutighaanut ilihagtut Taryuliqiniqmik talvani Ilihagpaalliivianit Quebec a Rimouski, iniqhimaliqtaa ilihagtaa January 2017-mi. Havaqatigihimayait Taryuliqiyikkut Kanatami havaqatigiit Iqaluktuuttiaqmi qauyiharumaplugu taryum natiani uumayut ingilratjuhiit tagyaaqarniqmi talvani qauyihavqianit, atuqpaghutik qunngialiurutinik tunngaviani qunngialiurutimit qauyiharumaplugit ukiuqtaqtumi aallannguqtaqtunik taryum natianit.
- ii) Lucianne Marshall, Ilitaritjutighaanut ilihagtut talvani Ilihagpaalliivianit Victoria-mi, iniqhimaliqtaa ilihagtaa September 2018-mi. Imaqmik qauyihavktut atuqhuni qauyihavqingmi qauyihautinik iliharumaplugit kinguit Iqaluktuuttiaqmi. Luci havaktitauhimaliqtuq upluq tamaat havagiami ONC-kunni taimaa Nunallaarni Ikayuqti Havaktiatut.
- iii) Patrick Duke, iniqhimaliqtaa Ilitaritjutighaanut ilihagtaa talvani Ilihagpaalliivianit Calgary-mi upinngaghami 2019-mi, qauyihaghugit hivituyut taryumiutanut naunaitkutaliuqhimayait ONC-kut taryum iluani qauyiqviat Iqaluktuuttiaqmi. Tajja PhD-nut ilihaliqtuq Ilihagpaalliivianit Victoria-mi.
- iv) Laura Eerkes-Medrano, PhD-nut ilihagpaalliqtuq talvani Ilihagpaalliivianit Victoria-mi, apiqhuiyuq qauhimayatuqanik aallannguqpalliyumik hikumik qauhittiarumaplugit qanuq Nunaqaaqaaqhimayut qauhimayait ilauyut naunaitkutanut katiqhimayut qauyihavqingmit ahinillu. PhD-nut ilihagpaalliliqtuq January 2017-mi.
- v) Jeannette Bedard, iniqhimaliqtaa ilihagtaa PhD-nut talvani Ilihagpaalliivianit Victoria-mi 2019-mi, atuqhugit Iqaluktuuttiaqmiut naunaitkutait qauhittiariami nipikkut paqittiyut ihuaqniata aallannguqtaqtumi hilami. Jeanette havaktitauhimaliqtuq upluq tamaat ONC-kunni taimaa Ayuqnaqtunik Qauyihaiyut Naunaitkutainik Havaktiatut.

2019-mi Havaangit Iqaluktuuttiaqmi

ONC-kut Inulrammiit Qauyihaiyit Kivgaqtiit Havaangit – May 2016-mi Taryuliqiyit Kanatami havaktiqaliqtut Iqaluktuuttiaqmiutamik Mia Otokia taimaa Ukiuqtaqtumi Qauyihaiyit Kivgaqtia nunallaarmi ilitturipkaivalliyumaplutik ONC-kunnik Ukiuqtaqtumi. Mia taryumiutanik qauyihagtittivaktut hulilukaaqhutik Kiilini Ilihavqianit ikayuqhugulu ONC-kut Amirnaittumik Ikaaqtut aulapkaqtitaat inulramminik-

hivuliqtiqaqhutik aputim hiliangnik qauyihiyunik atuqtauvaghutiklu ilittuqhittut qauyihagtut aajjikkutaliuqhugu taryum-hikua hikutiliraangat. Taimaa nunallaarmiullu katimaqatigivaghutit Mia havaktitauliqtuq taapkuninnga Nunavunmi Avatiliqiyit Katimayit Auyami 2017-mi. 2016-mit, taamna aulapkaqtitaat aullaqtitauliqtuq 12-nit nunallaarnit: Qurluqtuq, Iqaluktuuttiaq, Uqhuqtuq, Iqaluit, Nunatsiavut, 7-nilu nunallaarni BC-mi hinaani. Taamna Inulrammiit Qauyihagtut Kivgaqtiit katimavaktut atauhiiqhutik ukiuq tamaat tautuutigiighutik talvani Taryuliqiyit Kanatami havakvianit Victoria, BC-mi inulramminiklu hulilukaaqtittivaktut ukiuraaluk nunallaarmingnik. Nutaamik Inulrammiit Qauyihagtut Kivgaqtighaanik qiniqhiavaktut Iqaluktuuttiaqmi kihimi ilihaqtittihuillaktut qalakyuarnaq-19-mut aullaqtailigamik.

Qauyihagvingmik Ahiquiyaiyut

Hitamauyut-havaqatigiit talvanngat Taryuliqiyit Kanatami Iqaluktuuttiaqmiittut July 26-mit August 4-mut, 2019-mi. ONC-kut havaktiit amuhiyut ahiquiyaiplutik taryum iluani ingilrutaita tunngaviinik, ilaplutik nutaanik qauyihautinik kivipkaqtitqighugu talvani aajjikkutami, 200 meters-nik ungahiaqtuq uataaniqhianut Iqaluktuuttiam tunmiraanit. Nunallaarmiunik katimapkaiplutik hulilukaaqtittivaktut, inungnik katimapkaiplutiklu ilihaqtittiplutiklu kinguani aullaqtittivianit. Kinguani pulaaqvianit Iqaluktuuttiaqmut, malruk havaqatigiit Qurluqtuliaqhimaqut katimaqatiginahuaqhugit nunallaarmiut Munaqtiuyut Katimayiralaat, katimaqatiginahuaqhugit hulilukaaqtittilugit nunallaarmiut, havaktighaqhiuqhutik Inulramminik Qauyihagtut Kivgaqtianik, aullaqtittiplutiklu umiaqnik munaqhiyut havaanginnik havaqatigiplugit taapkua Qurluqtuqmi Anguniaqtit Naniriaqtuqtillu Katimayit, Nunavut Tunngavikkut Timingat, taapkualu Taryumiutanik Havakviat Memorial Ilihaqpaalliqvianit.

Parnaiyaqhimayut 2020-mi Havaaghat Iqaluktuuttiaqmi

Qauyihagvingmik Ahiquiyaiyut – Nunaiqmi havaktut utiqniaqmiyut Iqaluktuuttiaqmut nungunnuaqat July atulihaaqqalluuniit August 2020-mi. Parnaiyaqhimayut 2020-mut taapkua ahiquiyarahuaqlugit taryum iluani ingilrutaita tunngaviat himmiqlugillu ilangi ingilrutit nutaanik ihuaqhaqtauhaaqhimayunikluuniit qauyihautinik. Imiqtaqlutik imarmik qauyihagtaghanik ingilrutait ihuaqhaqlugit qauyihaglugu avugiingniit taryumiutat. Taamna eDNA qauyihautik (McLanePPS) aullaqtihimayuq 2019-mi munariyaamik kinguit aallatqiiktut amuyauniaqtuq utiqtitauluni Victoria-mut, katitiqhimayullu qauyihagtaghat tuyuqtauniaqtut talvunga Ilihaqpaalliqviat Laval-mi qauyihagtauyughat. Nunallaarmi katimavighainik, taimaalu katimavighainik inuit inulrammiillu havaqatauyughanik parnaiyaqtauniaqtuq ahiquiyagumik pulaaqvianit.